

Elanike kampaania tänukingitused on loositud

Uus aasta on käes ja „tibus“ loetud, 2022. aasta elanike kampaania tänukingitused välja loositud.

Rõuge valla elanike arv suurenes möödunud aastal 13 inimese võrra ning 2023. aastasse astusime 5253 elanikuga. Aasta jooksul saabus või sündis kokku 363 inimest ja lahkus või suri kokku 350 inimest.

Alates 10. novembrist kuulutasime välja elanike kampaania, millega kutsusime üles nii ennast Rõuge valla elanikuks registreerima kui teisi siia elama kutsuma.

On suur rõõm, et meie üleskutselise inimesi Rõuge valda elama kutsuda reageeris 16 soovijat ja tänu neile kirjutas end valda sisse koguni 20 inimest! Kokku registreeris end kampaaniaperioodi jooksul valda sisse 63 uut elanikku.

Suur-suur aitäh teile kõigile, et tulite ja olete!

Tänukingituste loosimises osalesid kõik 2022. aastal valla elanikeks registreeritud inimesed, kelle chukoht oli ka 1. jaanuaril 2023 rahvastikuregistri järgi Rõuge vald, samuti need, kelle soovitusel mõni uus elanik end kampaaniaperioodil sisse kirjutas. Kokku osales loosimises 280 uut elanikku, neile lisandus 20 loosisedelit soovitajate nimedega.

Suurima tänuna loositi alanud sauna-aasta puhul välja välisajuga kümblustünn ettevõtelt nimega Capra OÜ. Võitjaks osutus Anu Reiljan. Palju õnne!

Lisaks panime Rõuge valla ettevõtjate toodetest kokku 12 erinevat kingipakki. Need said endale Ene, Sigrid, Keron, Lenna, Ülo, Kaido, Olha, Kadri, Rain, Kadri, Daaniel ja Kati. Neist viimane sattus loosikorvi just nimelt tänu sellele, et tema soovitusel registreeris end Rõuge valla elanikuks kaks inimest.

Kõigi võitjatega on ühendust võetud ja kingituste kätetoimetamine kokku lepitud.

Aitäh ka kõigile meie armsatele ettevõtjatele, kes katsid meie kingitustelaua:

- Uue-Saaluse veinitalu vahutav mustsõstravein Ruben ning marjajahu
- Taarapõllu talu mahlad ja siirupid, moos ning marjapulber
- OÜ Ferla fermenteeritud piimhappebakteriga ja mulliga köögiviljajook
- Kalveti talu Vana-Võromaa metsamesi
- Metsavenna talu juustud
- Nopri talu juustud

Palju õnne veel kord kõigile võitjatele ja soovime teile palju toremaid aastaid Rõuge valla elanikena!

Rõuge valla 2022. aasta elanike kampaania suurima tänukingitusena loositi välja kümblustünn OÜ-lt Capra, selle sai endale Anu Reiljan. Foto: Capra.ee veebileht

Kampaania kingitustelaua katsid Rõuge valla ettevõtjad oma toodanguga: Uue-Saaluse veinitalu vahutav mustsõstravein Ruben ning marjajahu, Taarapõllu talu mahlad ja siirupid, moos ning marjapulber, OÜ Ferla fermenteeritud piimhappebakteriga ja mulliga köögiviljajook, Kalveti talu Vana-Võromaa metsamesi, Metsavenna talu juustud ja Nopri talu juustud.

Elanike kampaania loosimise fortunaks oli kolmeaastane Emma Liine. Ka tema on alates 2022. aastast Rõuge valla elanik, kuid jäi ise loosikorvist välja, kuna on vallavalitsuse töötaja pereliige.

RÕUGE VALLAVOLIKOGU

Volikogu 20. detsembri istungil vastu võetud õigusaktid

Volikogu:

1. Võttis vastu Rõuge valla 2022. aasta teise lisaceklarve.

2. Andis seiskoha Nursipalu harjutusvälja laiendamisele.

Rõuge Vallavolikogu ei saa nõustuda Kaitsemisteenistuse plaanidega Nursipalu harjutusvälja laiendamise osas ja peab vajalikuks riigikaitseks vajaliku taristu korrektset planeerimist planeerimissaaduse kohaselt koos asukoha eelvaliku, vastavate analüüside ja mõjuhindannete ning kaasava diskussiooniga.

3. Võttis vastu Rõuge aleviku kaubandus- ja teeninduskeskuse ning tankla detailplaneeringu.

4. Otsustas võõrandada elektroonilisel enampakkumisel Misso alevikus Riia mnt 24 kinnistu.

Vallavara võõrandatakse järgmistel tingimustel:

- alghind 39 500 eurot;
- tagatisraha suurus 500 eurot;
- pakkumise esitamise tähtaeg on 30.01.2023 kell 14.00;
- pakkumine viiakse läbi veebikeskkonnas Osta.cc.

5. Lõpetas Handimiku kulas Tehnika tn 16 kinnistut koormava hoonestusõiguse.

6. Tunnistas kehtetuks Misso Kooli hoolekogu moodustamise korra ja töökorra ning Misso Kooli arengukava aastateks 2015-2025 ja arengukava tegevuskava 2015-2017.

Kõvõra tii ELAMUSKALENDER

Korraldajad tänavad:

Vaskna Turismitalu, Suure Munamäe vaatetorn

Pullijärve Kook & Kohvik, Rogosi mõis

MTÜ Ruusmäe jahiselts, Haanja Puhke- ja Spordikeskus

EELK Rõuge Maarja Kogudus, Uue - Saaluse Veinitalu

RMK Pähni Külustuskeskus, Marko Kukk

MTÜ Keha Vaim Hing ja Gaia Akadeemia

Mäe- Kolga talu, MTÜ Siruta, Kaldemäe Hostel

Kohvik Suur Muna, Mõniste Talurahvamuseum

MTÜ Nuti- Völur, Öobikuoru Külustuskeskus

Kupatama Motorsport MTÜ, Varstu Kultuurikeskus

MTÜ Side ja Laptopi Muuseum, Mooska talu

SA Haanjamaa Sport, MTÜ Rõuge Veokoerte Klubi

Haanja Rahvamaja, Haanimiihi Nõvvokoda

Kõvõra tii (kõvera tee) adventi elamuskalender koondas Rõuge valla ettevõtjad, sündmuste korraldajad, aktiivsete tegevuste, eriliste elamuste ja mõnusatate puhkusehetke pakkujad ning oli avatud 1. detsembrist kuni 22. detsembrini.

Suur tänu tegijatele ja osalejatele!

RÕUGE RAHVAMAJA

KAPITUULUTUS

laupäeval,
4. veebruaril
kell 11.00

avatud **KOHVIK!**

Info telefonil 514 1384

Rõuge valla rahvamaju ja raamatukogusid ootavad ees muutused

Rõuge vallavalitsus on ette valmistanud eelnõud, mille kohaselt korraldatakse pärast volikogult heakskiidu saamist* käesoleva aasta esimesel poolel ümber valla rahvamajade ja raamatukogude teenused.

Olgu alustuseks öeldud, et ükski teenus ühestki piirkonnast ära ei kao. Plaanis on muuta rahvamajade ja raamatukogude juhtimist ja tulevast tegevusest selliselt, et nii tööjõu kui rahaliste vahendite kasutus oleks otstarbekam.

Kava järgi jääb pärast ümberkorraldusi praeguse 15 asutuse (10 raamatukogu ja 5 rahvamaja) asemel kaks: Rõuge Valla Rahvamaja neljas tegevuskohtas (Haanja, Misso, Mõniste ja Rõuges) ning Rõuge Valla Raamatukogu seitsme teeninduspunkti Haanja, Missos, Mõnistes, Nursis, Rõuges, Varstus ja Viitinas.

Vallavalitsus usub, et uut moodi edasi liikudes on võimalik teenuseid mitmekesistada ja parendada, kuigi muutused tunduvad esialgu suured ja võivad kaasa tuua erinevaid emotsioone. Ükski teenus ühestki piirkonnast päriselt ära ei kao, kuid need teisenevad. Näiteks kui piirkonna raamatukogu suletakse, siis asendub see lugejate jaoks nõudeteenusega – raamatukogust pakitakse sobiv kogu peale ning sõidetakse kohta, kus teenust vajatakse. Alates 2024. aastast loodetakse valla mittetulundustegevuse toetuse korda täiendada selliselt, et kord aitaks kogukondadel alustada oma paikkonnale vajalike teenuste disainimist ja pakkumist kogukonnateenustena, olgu selleks siis isetoimeline raamatukogu, huviringide kooskäimine või muu seesugune.

Missugused muudatused ootavad ees valla rahvamajad?

Möödunud sügisel võetud Rõuge valla arengukavas on ühe eesmärgina kirjas, et valla kultuuripiirkonnad on isetoimelised, kättesaadavad ja ühtses infoväljas; arengukava tegevuskava näeb ette ühendatud rahvamaja moodustamise. Uue asutuse nimel saab Rõuge Valla Rahvamaja.

Kavandatud muudatuse järel liidetakse alates käesoleva aasta 1. aprillist praegused Haanja rahvamaja, Misso rahvamaja, Mõniste rahvamaja ja Rõuge rahvamaja. Varstu Kultuurikeskuse tegevus lõpetatakse, Ruusmäe rahvamaja ruumid jäetakse sihtasutuse Rõuge valla turism kasutusse.

Ühendatud asutust juhivad juhataja, kelle alluvuses on neljas rahvamajas kokku kaheksa meeskonnaliiget: üks tehnika- ja haldusjuht, üks turundusjuht, kaks kultuurikorraldajat ning neli majaperenaist. Asutuse käivitamiseks täidetakse esialgu juhataja, ühe kultuurikorraldaja ja nelja majaperenaise ametikohad.

Varstu kultuurikeskuses tegevust vaheringid viiakse üle Varstu kooli ja teenuskeskusesse, koolimajaja kolib ka raamatukogu.

Meedia põhjal võib olla kujunenud arvamus, et kogu kultuur Rõuge vallas kaob. Tegelikult muutub asutuse juriidiline vorm, korraldusstruktuur. Ühtse juhtimise all on valla kultuurikalender läbimõeldum, rahvamajade üritused ei konkureeri omavahel. Samas saab ringijuhste, tööjõudu ja vajalikku varustust majade vahel jagada.

Rõuge valla raamatukogude tulevik

Rõuge valla hallatavate asutustena tegeleb praegu kümme raamatukogu: Haanja Raamatukogu,

Kuutsi Raamatukogu, Luutsniku Raamatukogu, Misso Raamatukogu, Mõniste Raamatukogu, Nursi Raamatukogu, Ruusmäe Raamatukogu, Rõuge Raamatukogu, Varstu Raamatukogu ja Viitina Raamatukogu. Lisaks tegutses 2022. aasta lõpuni Sanna raamatukogu, kus teenuse osutamine oli delegeeritud MTÜ-le Sanna Kultuurimõis.

Kümne raamatukogu eraldi asutustena administreerimine, järelevalve, majandamine ja süsteemne arendamine on ressursikulukas nii töö mahu kui ka rahaliste vahendite mõistes. Ka aastate jooksul oluliselt vähenenud ja muutunud rahvastiku koosseis ei toeta nii suure hulga asutuste säilitamist. Raamatukoguteenuse süsteemseks arendamiseks on mõistlik viia raamatukogud ühise juhtimise alla, laiendada teenuse kättesaadavust vanusegrupiti, tõsta teeninduse kvaliteeti, muuta hoonete haldamine kuluefektiivsemaks ning jaotada olemasolevaid ressursse paindlikumalt.

Vallavalitsusel on kavas luua alates 1. maist 2023 ühendasutus Rõuge Valla Raamatukogu, milleks ühendatakse praegused raamatukogud Haanja, Missos, Mõnistes, Nursis, Rõuges, Varstus ja Viitinas. Neli raamatukogu – Kuutsi, Luutsniku, Ruusmäe ja Sanna – lõpetavad tegevuse rahvaraamatukoguna. Kuutsi raamatukogu fond jagatakse teiste valla asutuste vahel ning raamatukoguteenust hakatakse seal kandis pakkuma nt nõudeteenuseks – samas on lähim, Mõniste teeninduspunkt on vaid mõne kilomeetri kaugusel. Luutsniku ja Ruusmäe raamatukogude teavikud annetakse soovi korral vastavalt MTÜ-le Luutsniku Külaselts ja sihtasutusele Rõuge Valla Turism. Lepingut Sanna raamatukogu teenuse delegeerimiseks alates 2023. aastast enam ei pikendatud ja sealsed teavikud annetakse MTÜ-le Sanna Kultuurimõis, mis seejärel saab jätkata kogukonnaraamatukoguna funktsioneerimist.

Uues ühendasutuses jäävad Rõuge raamatukogule valla keskraamatukogu ülesanded ning Haanja, Misso, Mõniste, Nursi, Rõuge, Varstu ja Viitina raamatukogud avatuks teeninduspunktidenä.

Teeninduspunktid on avatud ühel kuni kolmel päeval nädalas sõltuvalt teenuse kasutajate arvust. Rõuge Valla Raamatukogu ja koostööpartnerite (SA Rõuge valla turism, MTÜ Luutsniku Külaselts ja MTÜ Sanna Kultuurimõis) vahel sõlmitakse kogude haldamise edasiseks korralduseks koostööleping, näiteks elektroonilise andmebaasi kasutamise vajaduse, raamatute tutvustusürituste või muude lahenduste osas.

Mida muudatusega taotletakse?

Rõuge Valla Rahvamaja ja Rõuge Valla Raamatukogu nähakse ühtsete organisatsioonidena, mille loomisega kaasneb kummaski valdkonnas juhtimise kvaliteedi tõus, väheneb killustatus ja dubleerimine. Loodetavasti tekib muutustega uudne loominguiline sünergia, mis võimaldab koostööd ja lennukaid tulevikku vaatavaid ideid. Eelarvete kasutamine on paindlikum ja samas terviklikum: personali koosseisud ja -kulud ühtlustuvad, ühendamisega kaasneb majandamiskulude kokkuhoid ja optimeerimine.

* Volikogu istung toimus teisipäeval, 24. jaanuaril, kui käesolev leht oli juba trükitud, seega ei tea me siin kirjutades veel volikogu hääletuse tulemust.

RIIGIKOGU
VALIMISED
2023

Riigikogu valimised toimuvad 5. märtsil 2023

Hääletamine

Rõuge vallas saab Riigikogu valimistel hääletada viies erinevas valimisjaoskonnas: Haanja, Missos, Mõnistes, Rõuges ja Varstus. Alates 2021. aastast on kasutusel valijate elektrooniline nimekiri, mis annab valijale võimaluse valida endale hääletamiseks kõige sobivam valimisjaoskond elukohajärgses valimisringkonnas. See tähendab, et valijad ei ole enam seotud oma kodukohajärgsete valimisjaoskondadega.

Hääletamine Rõuge valla valimisjaoskondades:

Haanja valimisjaoskond

Haanja teenuskeskuses
Võru tee 15, Haanja küla
Avatud 3. ja 4. märtsil
kell 12.00–20.00
5. märtsil kell 09.00–20.00

Misso valimisjaoskond

Misso rahvamajas
Tsiistre tee 3, Misso alevik
Avatud 3. ja 4. märtsil
kell 12.00–20.00
5. märtsil kell 09.00–20.00

Mõniste valimisjaoskond

Mõniste teenuskeskuses
Mõniste küla
Avatud 3. ja 4. märtsil
kell 12.00–20.00
5. märtsil kell 09.00–20.00

Rõuge valimisjaoskond

Rõuge rahvamajas
Metsa 1, Rõuge alevik
Avatud 27. veebruarist 4. märtsini
kell 12.00–20.00
5. märts kell 09.00–20.00

Varstu valimisjaoskond

Varstu kultuurikeskuses
Kultuuri 1, Varstu alevik
Avatud 3. ja 4. märtsil
kell 12.00–20.00
5. märtsil kell 09.00–20.00

Hääletama tulles tuleb kaasa võtta isikut tõendav dokument, milleks on celkõige ID-kaart, pass, diplomaatiline pass, meremehe teenistusraamat. Isikut tõendav dokument esitatakse jaoskonnakomisjoni liikmele hääletamisõiguse kontrollimiseks. Hääletamisõiguse olemasolul väljastab jaoskonnakomisjoni liige valijale hääletamis- sedeli, mille kättesaamist kinnitab valija allkirjaga.

Riigikogu valimistel on hääletamisõigus Eesti kodanikul, kes on valimispäevaks saanud 18-aastaseks. Hääletada ei saa isik, kes on valimisõiguse osas teovõimetuks tunnistatud ning isik, kes on kohtu poolt süüdi mõistetud kuriteos ja kannab vanglakaristust.

Elektrooniliselt on võimalik oma hääle anda 27. veebruarist (esmaspäev) 4. märtsini (laupäev), hääletades veebilehel: www.valimised.ee

Jaoskonnakomisjonid elektroonilist hääletamist ei korralda. Elektrooniliselt antud häälet on võimalik valimispäeval hääletamisruumis tühistada, hääletades valimisjaoskonnas sedeliga.

Väljaspool elukohajärgset valimisringkonda hääletamine

Reedest pühapäevani (3.–5. märts) saab hääletada ainult oma elukohajärgses valimisringkonnas asuvas valimisjaoskonnades. Kui see pole mingil põhjusel võimalik, saab eelhääletamise ajal esmaspäevast neljapäevani (27. veebruar – 2. märts) hääletada ka väljaspool elukohajärgset valimisringkonda asuvas valimisjaoskonnades. Rõuge vallas toimub väljaspool elukohajärgset valimisringkonda hääletamine ainult Rõuge valimisjaoskonnas aadressil Metsa 1, Rõuge alevik (Rõuge rahvamaja). Väljaspool elukohajärgset valimisringkonda hääletamine on mõeldud näiteks isikule, kelle elukoht rahvastikuregistri andmetel on Tartu linn, kuid kes valimise nädalal viibib Rõuge vallas ning soovib siin hääletamas käia.

Kui väljaspool elukohajärgset valimisringkonda hääletada sooviv valija tervise seisundi või mõne muu mõjuva põhjuse tõttu ei saa hääletada valimisjaoskonnas asuvas hääletamisruumis, võib ta taotleda hääletamist oma asukohas. Hääletamist valija asukohas viib läbi Rõuge valimisjaoskond ajavahemikul 27. veebruar – 2. märts kell 12.00–20.00. Asukohas hääletamiseks tuleb esitada kirjalik taotlus vallasekretäri või Rõuge valimisjaoskonnale. Taotlust saab esitada kuni 2. märtsi kella 14.00-ni. Asukohas hääletamise taotlus peab sisaldama valija nime, valija isikukoodi, valija asukoha aadressi, valija sidevahendi numbrit ja asukohas hääletamise põhjust (näiteks tervise seisund, kõrge iga, transpordivõimaluste puudumine).

Ööpäevases hoolekandeades hääletamine

Hääletamist ööpäevases hoolekandeades viib samuti läbi Rõuge valimisjaoskond ajavahemikul 27. veebruar – 2. märts kell 12.00–20.00. Hoolekandeades hääletamiseks tuleb esitada vastavasisuline taotlus vallasekretäri või Rõuge valimisjaoskonnale. Taotlust saab esitada kuni 2. märtsi kella 14.00-ni, kuid palume seda teha võimalikult varakult, et jaoskonnakomisjon saaks oma töökoormust jagada ning planeerida piisavalt aega hoolekandeades hääletamise läbiviimiseks.

Kodus hääletamine

Valimisnädala reedest pühapäevani (3.–5. märts) korraldatakse kõigi

Rõuge valla valimisjaoskondade poolt kodus hääletamist. Kodus hääletamine on mõeldud valijatele, kes ei saa tervise seisundi või mõne muu mõjuva põhjuse tõttu (tervise seisund, kõrge iga, transpordivõimaluste puudumine) hääletada valimisjaoskonnas.

Kodus hääletamiseks on vajalik esitada sellekohane taotlus vallasekretäri või jaoskonnakomisjonile. Kodus hääletamise taotlus peab sisaldama valija nime, valija isikukoodi, valija asukoha aadressi, valija sidevahendi numbrit ja kodus hääletamise põhjust. Taotlust saab esitada kirjalikult (sh e-kirjaga) või telefoni teel. Telefoni teel võetakse taotlusi vastu jaoskonnakomisjoni tööaegadel. Taotlusi kodus hääletamiseks võetakse vastu kuni 5. märtsi kella 14.00-ni.

Taotlus kodus hääletamiseks palume esitada oma kodukohale lähimasse valimisjaoskonda, sest selle jaoskonnakomisjoni liikmed teavad oma piirkonna elanikke kõige paremini ning suudavad seetõttu kõige operatiivsemalt kodus hääletamist läbi viia.

Kontaktid avalduse esitamiseks

Asukohas, ööpäevases hoolekandeades viib kodus hääletamist saata kirjalik avaldus:

- e-posti aadressile valimised@rougevald.ee;
- aadressile Oobikuoru 4, Rõuge alevik, Rõuge vald 66201.

Kodus hääletamiseks esitada suuline avaldus:

- vallasekretäri (5780 7150);
- Haanja jaoskonda (5888 7388);
- Misso jaoskonda (5888 738);
- Mõniste jaoskonda (5888 7390);
- Rõuge jaoskonda (5888 7391);
- Varstu jaoskonda (5888 7392).

Politiiline agitatsioon

Alates 2021. aastast lubatakse agitatsiooni kõikjal, välja arvatud hääletamisruumis. Poliitiline välireklaam on lubatud kogu valimisnädala jooksul ning poliitilist agitatsiooni võib teha ka Riigikogu valimise päeval. Agitatsioon ei ole enam keelatud ruumides, mille kaudu valija siseneb hääletamisruumi. Agitatsioon on keelatud vaid valimisjaoskonnas hääletamisruumis. Seega tuleb arvestada, et hääletamisruumis valimise tagamiseks ei tohi poliitiline reklaam hääletamisruumi paista ega kosta. Muuhulgas ei ole hääletamisruumis lubatud kanda erakondade valimisreklaamiga riidet. Isikud, kelle riidel on selline reklaam, peavad ruumi sisenemisel selle kinni katma.

Mairi Raju-Toots

vallasekretär
5780 7150
mairi.rajutoots@rougevald.ee

Võrumaa Arenduskeskus koostöös
Võru maakonna omavalitsustega ootab kandidaate

MAAKONNA
TEENETEMÄRKIDELE

Võru maakonna vapimärk on maakonna kõrgeim autasu, mis antakse elutöö eest neile, kes oma töö ja tegevusega on oluliselt kaasa aidanud maakonna arengule.
Võru maakonna teenetemärgiga tunnustatakse kodanikke, kes on silma paistnud maakonna jaoks olulisel saavutusega.

Taotluste esitamise tähtaeg: 1. veebruar 2023

VÕRUMAA
ARENDEUSKESKUS

Misso õpilaskodu elektrooniline enampakkumine

Rõuge vallavalitsus müüb elektroonilisel enampakkumisel kinnistu Misso alevikus aadressil Riia mnt 24 (endine Misso õpilaskodu). Kinnistu pindala on 2287 m².

Õpilaskodu kahekorruline puuküttega hoone on heas/rahuldavas seisukorras ja hea juurdepääsuga. Hoones on tehtud parendustööd, siseviimistlus vajab osaliselt uuendamist. Majas on tsentraalne vee- ja kanalisatsioonüsteem, kinnistul asub ka kuur.

Õpilaskodu üldandmed ja kirjeldus (<http://www.ehr.ee>):

Esmase kasutuselevõtu aasta: 1938. a
Ehitisregistri kood: 120604786
Hoone ehitisalune pind: 161 m²
Hoone suletud netopind: 208,6 m²
Eluruumide pind: 208,6 m²
Tube: 6
Vundament: madalvundament
Kandekonstruktsioon: tellis / puit
Välisseinad: tellis / puit
Vahelagi: monoliitne raudbetoon / puit
Katusekatte: eterniit
Korruselisus: 2 + osaline kelder
Tehnoloogid:
Veevarustus ja kanalisatsioon: Tsentraalne
Elektrivarustus: 3 x 50A
Internet: Võimalus ühineda kiire internetivõrguga (1 Gbit/s alla/üles)
Positiivsed tegurid: hea juurdepääs, hoones teostatud parendustööd, tsentraalne veevarustus ja

OSTA MAJA MISSOS!

Rõuge vallavalitsus müüb elektroonilisel enampakkumisel

Misso õpilaskodu hoone kinnistu

pakkumisi oodatakse kuni 30.01.2023 oksjonikeskkonnas Osta.ee

Lisainfo: www.rougevald.ee -> Vallavara müük

kanalisatsioon
Negatiivsed tegurid: siseviimistlus vajab osaliselt uuendamist

Enampakkumise info:

Elektrooniline enampakkumine toimub Osta.ee oksjonikeskkonnas aadressil <http://www.osta.ee/> 186720631

Alghind 39 500 eurot
Tagatisraha suurus 500 eurot
Osavõtutasu puudub
Pakkumise esitamise tähtaeg: 30.01.2023 kell 14.00
Tagatisraha laekumise tähtaeg: 30.01.2023 kell 14.00
Kinnistu elektroonilise enampakkumise võitjal (edaspidi nimetatud ostja) tasuda kinnistu

ostuhind hiljemalt notariaalse ostumüügilepingu sõlmimise päevale eelnevaks päevaks ja kanda ostuhind Rõuge Vallavalitsuse pangakontole

SEB pank EE231010402006965009 või Swedbank EE902200221068425529.

Tagatisraha kantakse edasi ja ostja peab üle kandma selle võrra väiksema summa.

Kinnistuga tutvumiseks ja täiendava informatsiooni saamiseks tuleb pöörduda piirkonna haldusspetsialisti poole (Jüri Kuk, 5301 7901, juri.kukk@rougevald.ee).

Rõuge raamatukogust saab osta postkaarte, postmarke, ümbrikke ja kirjatähte

Alates 1. veebruarist 2023 saab Rõuge raamatukogust osta Eesti Posti postkaarte (sh kaastundeavaldused, õnnitlused), postmarke, ümbrikke ja kirjatähte. Käesoleva aasta alguses lõpetas Eesti Post Rõuge raamatukogus tegutseva postpunkti teenuse, kuid elanike vajadustele vastu tulles sõlmis Rõuge vallavalitsus Eesti Postiga toodete edasimüügi lepingu. Seega saab raamatukogu lahtiolekuaegadel (T, N, R kell 8.30–17.00, lõuna kell 12.30–13.00; L kell 9.00–15.00) taas osta postkaarte, marke ja muid kirjatähti. Ostude eest saab tasuda ka kaardiga.

Pakke saab jätkuvalt saata ja vastu võtta Omniva pakiautomaadi kaudu bussijaama juures.

Telli postkontor endale koju!

Soovid saata või saada pakki? Vajad postmarki, ümbrikku või pakendit? Tasuda arveid või saata kirja?

Kutsu postiteenusteks koju või tööle personaalne kirjandja! See on tasuta, kui elad postiasutustest kaugemal kui 5 km, lähemal tuleb maksab 5 eurot. Kehtivad täpselt samad hinnad kui postiasutuses ja maksad ainult ostetavate posti-

teenuste eest.

Kirjakandja müüb postmarke, ümbrikke või paneb kliendi eest kirjad ja pakid teele. Samuti saab tasuda arveid, võtta vastu pakke ja kirju ning tellida ajalehti ja ajakirju.

Tellimiseks helista 664 3330 või kirjuta: www.omniva.ee/era/abiinfo/kirjakandja_tellimine.

Seejärel võtab Omniva kliendi-teenindaja ühendust ja lepib kokku teenindamise aja. Kirjakandja tuleb tellimust täitma üldjuhul järgmisel tööpäeval, aga mitte hiljem kui kahe tööpäeva jooksul ja saabub ajavahemikus 8–17.

Sänna raamatukogu lahtiolekuaegade muutus

Sänna raamatukogu ootab sellest aastast kõiki külastajaid teisipäeviti ja kolmapäeviti kell 9–14.

Laivi – Rõuge Koostöökeskuse koolipsühholoog

Rõuge Koostöökeskuses töötab erinevaid tugispetsialiste nagu eripedagoogid, logopeed, psühholoog ja sotsiaalpedagoogid. Sel kuul soovime lugejale lähemale tuua psühholoogi töö ning meie valla spetsialisti Laivi.

Tugispetsialisti töö osadeks on ennetamine, hindamine, sekkumine ja nii õppija, vanema kui õpetaja juhendamine ja nõustamine. Koolipsühholoogi töö eesmärk on toetada õppijat isikliku elu, õppetöö ja vaimse tervise seotud probleemidega toimetulekul, tunnetusprotsesside, vaimsete võimete, käitumise- ja suhtlemisoskuse arendamisel. Lisaks toetab koolipsühholoog õppija õpimotivatsiooni, füüsilist, vaimset, emotsionaalset ja sotsiaalset tervist, et õppija saaks ennast teostada, kujuneda toimetulevaks ning täisväärtuslikuks ühiskonna liikmeks. Oluline roll on koolipsühholoogil õppijat toetava õpikeskkonna kujundamisel nii koolis kui ka kodus.

Milliseid võimalusi on töökoostöökeskuses sulle pakunud?

Ennekoike on Koostöökeskus andnud mulle parimad kolleegid. Olatunne, ühised arutelud ja aktiivne kaasamõtlemine on selles töös hindamatu väärtusega. Veel on Koostöökeskus andnud põneva ja mitmekesise töö. Kuigi erinevates koolides-lasteaedades töötamine mõnevõrra killustab nii tööaega kui süvenemist ja teeb puhendumise

keerulisemaks, annab see ka võimaluse oma paindlikkus ja loovus proovile panna ja õppida tundma väga erinevate traditsioonidega kollektiive. Kolmandaks tooksin välja koolitused ja koolitajad. Ehk kui kogu eelnev püüda ühe lausega kokku võtta, siis on töö Koostöökeskuses pakunud mulle tohutult enesearenguvõimalusi.

Miks oled valinud koolipsühholoogi töö?

Minu psühholoogiahuvi sai alguse juba keskkoolis, kuid toona said tehtud natuke teistsugused valikud ja kuigi ka psühholoogia-alane haridus sai ikkagi omandatud, töötasin pikalt hoopis teisel erialal. Huvi aga kuhugi ei kadunud ja kui Rõuge Koostöökeskus loodi, otsustasin kandideerida koolipsühholoogi ametikohale. Miks otsustasin koolis töötamise kasuks? Just kool on see koht, kus laps ja noor veedab väga suure osa oma ajast ning kus ta lisaks akadeemilistele teadmistele õpib, kuidas olla inimene, seega arvan, et just koolis saab noore arengu toetamiseks kõige rohkem ära teha.

Mida pead oma ametikohal suurimaks vastutuseks ja mida suurimaks väljakutseks?

Suurimaks vastutuseks pean oma pädevuse adekvaatselt hindamist. Kuna psühholoogi laual on tihti väga-väga õrnad ja delikaatsed teemad, peab üks psühholoogi (ja üldse inimeste, eriti noortega töötava spetsialisti) juhtumõte olema "Ara

Rõuge Koostöökeskuse koolipsühholoog Laivi Org. Foto: erakogu.

kahjusta!". Iga öeldud või ütlemata jäetud sõna, iga tehtud või tegemata jäetud tegu mõjutab kedagi mingil viisil. Mõnikord ei olegi nii oluline see, mida sa ütled või teed, vaid see, mille jätsid ütlemata ja tegemata. Suurim väljakutse on leida viisid, kuidas toetada neid lapsi, noori ja peresid, kes tuge vajavad, kuid ei ole veel valmis seda vastu võtma.

Mis motiveerib sind tegema seda tööd?

Need lapsed ja noored, kellega ma töötan. Igapäevased pisikesed edusammud.

Kirjelda oma tööd kolme omandussõnaga.

Vastutusrikas, mitmekülgne, emotsionaalne.

Laivit küsitles Grete Heinaste

Raamatupidajad Mõniste ja Varstu teenuskeskustes

Valla raamatupidajad on Mõniste ja Varstu teenuskeskustes iga kuu teisel reedel kell 8–14.

OÜ Rõuge Kommunaalteenuse vee- ja kanalisatsiooniteenuse hind alates 01.02.2023

Alates 1. veebruarist 2023 kehtivad Rõuge vallas OÜ Rõuge Kommunaalteenuse teeninduspiirkondades (Rõuge, Varstu ja Misso alevikus, Mõniste, Kuutsi,

Saru, Viitina, Nursi, Kimalasõ, Matsi ja Krabi küla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga hõlmatud alad) järgmised vee- ja kanalisatsiooniteenuse hinnad:

Teenus	Kehtiv hind, €/m ³	Taotletav hind, €/m ³	Muutus
Tasu võetud vee eest	1,42	1,61	13,7%
Tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest	1,58	1,96	23,9%

Teade segaolmejäätmete teenustasude muudatuse kohta

Eesti Keskkonnateenused AS annab teada, et alates 01.02.2023 rakenduvad Võrumaa jäätmeveopiirkonnas uued segaolmejäätmete teenustasud. Hinnamuutus on tingitud Umbsaare ümberlaadimisja-

mas 09. 01.2023 muutunud segaolmejäätmete vastuvõtuhinnaga.

Alates 01.02.2023 kehtivad Võrumaa jäätmeveopiirkonnas järgmised segaolmejäätmete teenustasud:

Konteineri maht m ³	Ühe konteineri tühjenduse hind (km-ta) EUR	Ühe konteineri tühjenduse hind (km 20%) EUR
kuni 0,05 jäätmekott	1.32	1.58
kuni 0,08	2.12	2.54
kuni 0,14 ettemakstud jäätmekott	3.72	4.46
kuni 0,14	3.72	4.46
kuni 0,24	5.71	6.85
kuni 0,37	8.31	9.97
kuni 0,66	13.45	16.14
kuni 0,80	16.30	19.56
kuni 1,10	21.66	25.99
kuni 1,50	29.53	35.44
kuni 2,50	47.51	57.01
kuni 4,50	85.51	102.61

Ettemakstud jäätmekoti tühjenduse hinnale lisandub jäätmekoti hind. Liigiti kogutavate paberijäätmete kogumise ja veo kulud ei muutu. Paberijäätmete kätlus on tasuta.

Kogukonnafestival „Mina tean, kust tuleb minu toit“ ootab põnevaid ideid töötubade läbiviijatelt

8.–9. septembril 2023 toimub Rõuge Ööbikuorus kogukonnafestival „Mina tean, kust tuleb minu toit“. Esimesel päeval toimuvad tegevused lastele ning teisel päeval toimuvad lisaks kaasahaaravatele aruteludele, laadale ja kultuuriprogrammile praktilised töötubad.

Kui Sulle, Sinu MTÜ-le või organisatsioonile on olulised järgnevat teemat, siis PAKU OMA TÖÖTUBA VÄLJA IDEE-KONKURSIL! Ootame praktilisi töötubasid, mis haakuvad märksõnadega muld, kompostimine, jäätmete sorteerimine, jäätmete, jäätmeringlus, kliimamuutused, süsinikjalajalg, rohemeter, toidu seos põllumajanduse ja kliimaga,

kestlik põllumajandus, mahe toit, permakultuur, ise toidu kasvatamine, pärandkultuur, jätkusuutlik majandamine, kohalik toit.

Ühe töötoa maksimaalne kestus on 1,5 tundi (võib olla ka lühem), tegevused toimuvad õues telkide all. Brutotasu ühe töötoa läbiviimise eest on 200 eurot, lisaks hüvitatakse töötoa materjalid ja juhendaja transport. Pane oma töötuba kirja küsitlusvormis: bit.ly/kogukonnafestivali-ideekonkurss.

Ideekonkurss kestab kuni 7. veebruarini 2023!

Töötubade toimumist koordineerib MTÜ Kagu-Eesti Loodusrahvas. Lisaküsimuste korral kirjuta: Marit.Kulv@ut.ee.

KOGUKONNAFESTIVALI

MINA TEAN, KUST TULEB MINU TOIT

töötubade

ideekonkurss

Saada meile oma mõtted

hiljemalt 7. veebruaril 2023:

bit.ly/kogukonnafestivali-ideekonkurss

Kogukonnafestival "Mina tean, kust tuleb minu toit" toimub 8.–9. septembril 2023 Rõuges

Vanemlusprogramm "Imelised aastad" algab taas

Ilmselt teab iga lapsevanem, et laste kasvatamisel võib tekkida olukordi, millega on keeruline hakkama saada.

„Imelised aastad“ on 2–8-aastaste laste vanematele mõeldud tõendus-põhine vanemlusprogramm, mis pakub tuge ja võimalust õppida, kuidas laste kasvatamisega paremini toime tulla.

Koolitusel õpitakse, kuidas last tunnustada ja julgustada, arendada teda mängu abil, kehtestada tõhusalt reegleid ja piire, lahendada konflikte, tulla paremini toime stressiga jne. Programmi positiivne mõju vanematele ja lastele on teaduslikult tõestatud. Koolitust korraldab Eestis Tervise Arengu Instituut koostöös kohalike omavalitsustega. Koolituse

ajakas on organiseeritud lastehoid ja toitlustus. Vajadusel abistame ka transpordi organiseerimisega.

Seekordse koolitussarja alguseks on planeeritud veebruarikuu.

Kohtumised toimuvad kord nädalas, iga kord kaks tundi. Kokku toimub sarja jooksul 16–18 kohtumist.

Koolitus on tasuta, osalejate arv on piiratud.

Lisainfo internetist: <https://tarkvanem.ee/koolitused/imelised-aastad/>

Lisainfo saamiseks ja registreerimiseks palume saata kiri e-posti aadressil:

rain.suursaar@rougevald.ee või helistada numbril 526 1829 (Rain Suursaar, lastekaitse spetsialist).

Hea lapsevanem!
Kas ka sinul on mõnikord keeruline tulla toime 2–8-aastase lapse kasvatamisega?

MAAILMA HINNATUIM VANEMLUK-PROGRAMM

Osale koolitusprogrammis IMELISED AASTAD

Alustame veebruaris Rõuge lasteaias

Pane end kirja: rain.suursaar@rougevald.ee

Loe lisa: tarkvanem.ee/imelisedaastad

DESC projekti kohtumine Tenerifel. Vasakult: Hendrik ja Kadi Noor Sanna Leiutajate Külakoolist ning Kadi Määr ja Ele Raha Varstu koolist. Foto: erakogu.

Õues õppida on põnev ehk uued tuuled Varstu koolis ja lasteaias

Mahatma Gandhi on öelnud: „Kui soovid, et maailm muutuks, saa ise selleks muutuseks“.

MIS MUUTUS?

Lasteaiaõpetaja **Kadi Määr**: „Selle aasta jaanuari keskel alustas meie lasteaia tööd demokraatliku hariduse põhimõtete järgiv õuesõppe rühm 2–7-aastaste lastele. Mida see tähendab? Seda, et veedame võimalikult suure osa lasteaiapäevast õues avastades, uurides, seigeldes, matkates, mängides, meisterdades. Meil saab olema oma pesa ka lasteaia ruumides, kus me saame vabalt toimetada, kui see tundub meile hea mõte. Kas me sööme toas või õues, see sõltub natuke ilmast ja palju sellest, kuidas soovime ja otsustame.“

Esimene õuesõppe rühma lastevanemate kokkusaamine toimus 11. jaanuaril. Rääkisime ootustest ja võimalustest ning tegime plaane. Rõõm oli näha vanemate suurt huvi, vaimustust lasteaia, positiivset suhtumist ning mitmekülgset koostöövalmidust ja toetust. Hea meel on tõdeda, et lasteaia on laste arv kasvamas. Õuesõpperühma sooviga lisandus lasteaeda jaanuaris kaheksa uut last ja õuerühma huvilisi on liitumas veelgi.“

KUIDAS JÕUDSIME SELLE IDEENI?

Varstu Kooli inglise keele õpetaja ja ERASMUS+ projekti koordinaator **Merit Kokk**: „Haarasin kinni Leiutajate Külakooli juhi Hendrik Noore pakutud võimalusest liituda ühiselt Erasmus+ projektiga „DESC – Democratic Education in Schools“ ehk „Demokraatlik haridus koolides“, mis kestab 28.02.2022 – 31.07.2024 ning mille koordinaatoriks on Brüsselis asuv demokraatlik BOS School. Eesti ja Belgia kõrval osalevad kaks kooli ka Bulgaariast, Hispaaniast ja Itaaliast. Projekti

tingimustest lähtuvalt on iga riik esindatud kahe kooliga: ühe n-õ riigikooli ja ühe demokraatliku metoodikat järgiva (cra)kooliga. Tegevuskava on üsna tihed. Infovahetused ja arutelud projektis osalejate vahel toimuvad mõistagi peamiselt veebis. Nendele lisaks on kooli esindajad osalenud mitme-päevastel otsekohtumistel: 2022. aastal mais Brüsselis ja oktoobris Tenerifel. Järgmine kohtumine viib Bulgaariasse, kus eesmärgiks on osaleda demokraatliku metoodika töötubades. Eestisse on projektis osalejad oodatud selle aasta sügisel ning võõrustajaks on Leiutajate Külakool Sännas. Meie töötajatel on tänu projektis osalemisele võimalus tutvuda erinevate riikide demokraatlike koolide ja lasteaedade praktikaga ning saada inspiratsiooni.“

MIKS DEMOKRAATLIKU HARIDUSE SUUND?

Demokraatliku haridust nähakse kui haridust, kus õpetaja ja õppija on võrdsed partnerid, kus on valdav meetod dialoog, arvestatakse enam lapse huvide ja ideedega, mistõttu õppija vastutus on tavapärasest suurem. Tavaõppes on õppetund sisustatud õpetaja nägemuse järgi, demokraatliku hariduse puhul planeerivad tegevust mõlemad osapooled. Sellega kaasneb laste suurem huvi ja motivatsioon. Demokraatlikule haridusele on omane suurem õppija valikuvabadus kui ka vastutus oma hariduse ees. See tähendab, et õpilased osalevad aktiivselt õppe korraldamises ning õppeprotsessi juhid õpetajad ja õpilased koos. Et lastel säiliks loomupärane õpihuvi, lähtutakse tegevustes laste isikupärastest ideedest, iga lapse unikaalsest loovusest ja eneseteostusvajadusest.

Uuringutega on tõestatud, et demokraatliku hariduse mõju on märkimisväärne koolistressi, õpi-

raskuste, probleemkäitumise ja koolist väljalangemise vähenemisele. Tõendatud on ka õpilaste parema vaimse tervise näitajad ja edukas edasine haridustee.

MIS ON MEIE VOIMALUSED?

Õuesõpe on üks demokraatliku hariduse võimalustest, kus õppimine toimub värskes õhus ja looduses. See võimaldab õpilastel õppida läbi mängulise ja tegevusliku õppimise, mis on eriti efektiivne erinevate teadmiste ja oskuste omandamisel. Õuesõpe võimaldab lastel õppida eluslooduse kohta ning saada teadmisi elust looduses, tegeleda erinevate loomade ja taimedega ning kogedes omandada loodusega seotud teadmisi ja oskusi.

Õuesõppe eelised on mitmekülgsed, alates füüsilise aktiivsuse suurendamisest kuni teadmiste ja oskuste omandamiseni. Suureneb lapse huvi looduse ja keskkonnaga seotud teemade vastu, paraneb nende tervis. Õuesõpe soodustab ka laste loovust, iseseisvust, koostööoskust, sotsiaalset õppimist, vastutustundlikkust ja keskkonnasõbralikkust.

Kolme viimase aastaga oleme rakendanud koolis õppijast lähtuvat õpet toetavaid tegevusi programmi „Roheline kool“ ja Liikumaa Kutsuv Kool raames. Õuesõpet toetab maheda kooliaia pidamine, noorkotkaste ja kodutütarde aktiivne osalemine Kaitseväe programmi, väga heal tasemel spordi- ja liikumisharrastuste rajatiseid. Plaanime saada uusi kogemusi ka Eesti demokraatlike koolide praktikast ja lähijal külastada Suvemäe kooli (Tallinna Kunstgümnaasium).

Vahvat võimalusterohket alanud aastat kõigile!

Aive Adler

Varstu Kooli direktor

Võrumaa Vaegkuuljate ühing annab teada

Võrumaa Vaegkuuljate Ühing MTÜ pakub Võru linnas kuulmisnõustamist ja kuulmisskriiningut (kuulmistestide tegemist) jooksvas järjekorras.

Lisainfo: <https://noustaja.vaegkuuljad.eu> ja telefonil 5554 6228.

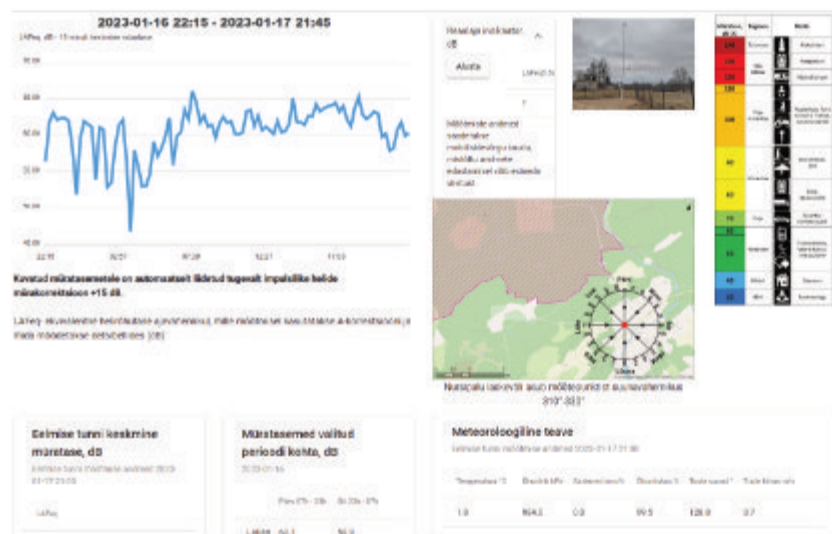
Nursipalu müramõõtjat saab taas avalikult jälgida

Rügi Kaitseinvesteeringute keskusest antakse teada, et Nursipalu harjutusvälja müramõõtja on taas paigaldatud ning selle andmeid saab jälgida internetis aadressil: <https://noise.ellegroup.eu/public/1>.

Juhime tähelepanu, et mõõtmiste andmed saadetakse mobiilsidevõrgu

kaudu, mistõttu andmete edastamisel võib esineda viivitust.

Kogu Nursipalu harjutusvälja laiendamiseks seotud info, sealhulgas rahvakoosolekute kokkuvõtted, leiab Rõuge valla kodulehelt aadressilt www.rougevald.ee/nursipalu.

Ekraanipilt: Nursipalu harjutusvälja müraseirejaama avalik vaade internetis. Andmed kuvatakse 15 minuti keskmistena viimase ööpäeva kohta. Lehe keskel üllemises servas näeb reaalse aja indikaatorit, see käivitub klõpsates nupul „Alusta“.

Asutati kodanikuühendus Meie Nursipalu

Loodi mittetulundusühing Meie Nursipalu, mille eesmärk on elukeskkonna edendamine ja kaitse planeeritava Nursipalu harjutusväljaku laiendamise territooriumil ja mõjualas.

Võru ja Antsla vahele ligikaudu 9000 hektaril kavandatud kaitsevöö harjutusala sisse jääb osaliselt või täielikult 21 eraomandisse kuuluvat maaüksust, sealhulgas 21 eluhoonega kinnistut. Harjutusväljaku kaudne mõjuala on aga oluliselt suurem, ulatudes Karula rahvusparki ja Haanja looduspargi külje alla ning hõlmates Timmase ja Keretu looduskaitsealasid.

Kavandatava kaitsevöö polügooni mürareostus levib kümnete kilomeetrite kaugusele mõjutades otseselt tuhandeid inimesi, kodu- ning metsloomi, sealhulgas I ja II

kaitsekategooria aluseid liike.

Harjutusväljaku laiendamine vähendab majandustegevuseks sobivat territooriumi, halvendab kohalike inimeste igapäevast heaolu, pärsib piirkonna ettevõtlust, muudab Võrumaa oluliselt vähem atraktiivseks uutele elanikele ja investoreitele ning võimendab veelgi ääremaaastumist ja elutähtsate teenuste piirkonnast kadumist.

Kodanikuühendus tunnustab Eesti julgeoleku tagamiseks tehtavaid pingutusi. Soovime riigikaitseks vajaliku taristu korrektset planeerimist koos asukoha celvaliku, vastavate analüüside ja mõjuhinnaangute ning kaasava diskussiooniga.

MTÜ Meie Nursipalu peab oluliseks Võrumaa elu- ja ettevõtluskeskkonna, omanäolise kultuuri ja puutumatut looduse säil-

imist. Ühingu eesmärgiks on seista hea selle eest, et Nursipalu polügooni planeeritav laiendusprotsess oleks õiguspärane ning kõiki asjaosalisi kaasav ja arvestav. Meie Nursipalu esindab ja kaitseb planeeritava harjutusvälja laiendamise tõttu kannatavate inimeste huvisid ja vajadusi.

Tartu Maakohtu registriosakond kinnitas ühingu asutamiskande teispäeval, 27. detsembril 2022.

Ühingu ootab oma ridadesse kõiki, kes soovivad toetada inimväärse elukeskkonna säilimist Võrumaal. Liitumisavalduse saab esitada veebilehel <https://www.nursipalu.org/>.

Teave MTÜ tegevuse kohta on leitav ka Facebooki lehel Meie Nursipalu.

Maarika Niidumaa juhatusel

Rõuge pritsimehed jätkavad depoo ehitamist

Aasta on alles alanud, aga juba oleme käinud korduvalt tuld torjumas, vahel lausa mitu korda päevas. See näitab selgelt, et piirkond vajab pidevat vabatahtlike päästjate valmisolekut, kes on valmis ööpäev läbi hädasolijatele õnnetuse korral appi tõttama. Oleme jõudsalt liikunud edasi uue depoo chitusega, mis on meie kõigi turvalisuse tagamiseks hädavajalik valmis saada. Ehitatav hoone aitab meil parendada päästeteenust, võimaldades nii tehnikale, varustusele kui koolitusteks ja ennetustööks vajalikud ruumid ning tagades jätkusuutlikkuse abi kiiresti kohale jõudmisel.

Taname kõiki lahkeid ettevõtjaid, organisatsioone ja eraisikuid, kes on andnud

panuse meie uue päästedeepoo valmimise heaks. Peagi on käes tuludeklaratsioonide esitamise aeg. Tuletame meelde, et

MTU Rõuge Priitahklikud Pritsimehed on kantud tulumaksuoodustusega ühingu nimekirja, mis annab võimaluse taotleda teie poolt tehtud annetuse tulumaksu tagastust.

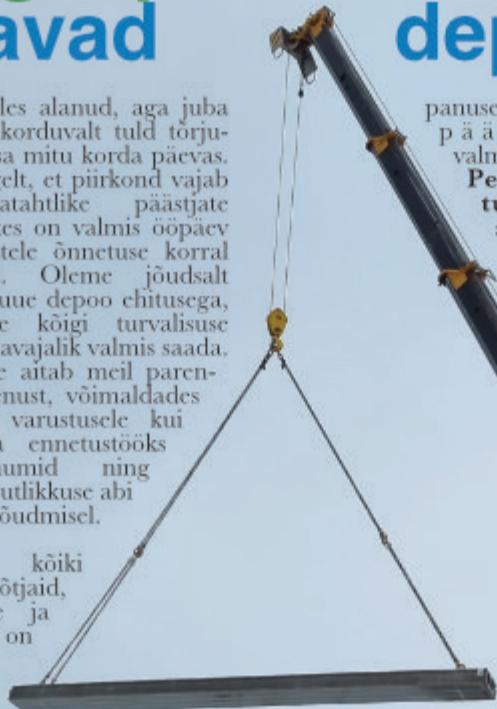
Oleme väga tänulikud kõigile, kes plaanivad sel aastal Rõugesse rajatava päästedeepoo ehitamist toetada. Iga panus on oluline ja väärtuslik ning väikseimgi summa loeb.

Uue päästedeepoo rajamist Rõugesse saab toetada, tehes ülekande MTU Rõuge Priitahklikud Pritsimehed arvelduskontole EE242200221050059767, selgituse palun märkida „Rõuge päästedeepoo ehituseks“.

Suurtoetajad saavad soovi korral ära märgitud tänuabivõlli, mis hakkab asuma depoohoone seinal, mäletamiseks seda ajaloolist hetke.

JUMALA AUKS, LIGIMESE KAITSEKS!
Teid südamest tänades

Rõuge priitahklikud pritsimehed

Parema ülevaate saamiseks partnerriikide kaugtöömaatikast, külastati projekti raames mitmeid kaugtööga tegelevaid organisatsioone. Pildil on projektis osalejad tutvumas Leedumaal Kaunasas tegutseva kaugtöökeskuse ja digiturundusagentuuri „What About“ peakontori tegemistega. Foto: Jaanus Mark

Kaugtöö vajab oskusi ja tingimusi

Viimaste aastate jooksul on toimunud hulgaliselt muutusi töөлusel, sealhulgas on esile kerkinud kaugtööamine ning vajadus uute oskuste järele. MTU Rõuge kaugtöökeskuse poolt koordineeritud, Haridus- ja Noorteameti Erasmus+ programmi toel ja Rõuge noorsootöö keskuse osalusel viidi läbi Eesti, Leedu ja Türgi partnerite vaheline koostööprojekt „Youth Workspace“, mis tõi kokku töömaailma ja noored, et leida nende tegevuste ühisosa. See ühine joon tõi noortele teadmised paindlikest töömeetodidest, mida traditsioonilise töökorralduse kõrval üha enam juurutatakse ning mis võivad olla lahenduseks uutes töö- ja ettevõtlusvormides osalemiseks.

Mitmeaastane projektiprotsess oli Eestis, Türgis ja Leedus üles ehitatud erinevatele tegevustele ning sai edukalt ellu viidud eelmise aasta lõpuks. Toimused uuringud noorte teadmistest kaugtööst, koolitused, kohtumised, õppevisiidid. Loodi koolitustöötubade moodulid. Toimused häkatonid ja formeerusid videod. Peamine küsimus, millele ühiselt vastust otsiti, oli see, et kuidas saab noorsootöö ette valmistada eelkõige vähemate võimalustega noori kiiresti muutuvaks töөлulise ja ettevõtluse osalemiseks ning millised vahendid ja sekkumised aitavad seda toetada. Asukohasõltumatus on uue tööruumi üks peamisi omadusi ja see tähendab avatust erinevate kultuuride suhtes ning suutlikkust töötada rahvusvaheliselt.

Projekti kaugtööuuringu eesmärk oli mõista noorte teadmisi ja valmisolekut kaugtöös. Uuringu valimiks oli 281 noort Eestist, Leedust ja Türgist. Tulemuste põhjal saab välja tuua, et kaugtöömeetodid on teada, kuid puuduvad täpsemad teadmised näiteks kaugtöökeskuste tööst ja seadustest. Oskuste hindamine viitab sellele, et kaugtöös on vaja arendada enesejuhtimise ja ajaplaneerimise oskusi. Võttes arvesse vastajate eelistusi, on selliseks

õppimisviisiks eriti sobivad töötoad, mis tuleks siduda kogemusõppe tegevustega (laagrid, õppekäigud jne).

Lõpetuseks võib lühidalt välja tuua projektipartnerite soovitud kogumi noorte kaugtööoskuste arendamiseks kogukondades:

- kaaluda tööelu ettevalmistavaid tegevusi partnerluses kogukonnaga (koostöö koolide, noorsootööasutuste, noorte tööhoiveasutuste, tööandjate, kaugtöökeskuste jms vahel);

- tutvustada noortele kooliõpingute ajal kaugtöö mõistet ja kaugtöökeskusi;

- pöörata formaal- ja vabahariduse õppetegevuses olulist tähelepanu ajaplaneerimise, digioskuste, sotsiaalsete oskuste ja enesejuhtimise oskuste arendamisele;

- rakendada toetusprogramme, mis võimaldavad noortel ja noortel ettevõtjatel taotleda toetust kaugtöök vajalike vahendite ja programmide jaoks;

- pakkuda tuge vaimse tervise probleemide lahendamiseks kaugtööprotsessides;

- pakkuda kaugtööd tegevatele noortele sotsialiseerimistegevusi;

- osutada kodus töötavatele noortele lapsevanematele vajalikke tugiteenuseid;

- levitada teadmisi kaugtöö olemusest, sellega kaasnevatest riskidest ja võimalustest;

- toetada noorte otsust teha kaugtööd kui teadlikku ja ettevalmistatud valikut;

- arendada noortekeskused, külamajad ja rahvamajad kaugtöövõimalustega keskusteks.

Projekti käigus valmis E-käsi- raamat, milles leiduvad tulemusi saavad kõik kasutada. Inglisekeelse dokumendi leiab veebilehelt <https://www.youthworkspace.eu>

Jaanus Mark
Projektijuht
Rõuge Kaugtöökeskus

Tule veokoertele kaasa elama!

Kutsume osa saama üsna ainulaadsest spordivõistlusest TALVÖTII. Kokku läheb teele 40 koera ja viis koerajuhti ehk siis viis koerakendit, igas rakendis kaheksa koera.

Start antakse 4. veebruaril kl 11.00 Kurgjärve spordibaasi territooriumilt, võistlusdistanssiks on ligikaudu 200 kilomeetrit Võrumaa kuppelmaastikku.

Rada läbitakse nii päeval kui ka öösel, seega saab maastikul valgustatud liikumist näha ka öötundidel. Lisaks on rakendid varustatud GPS-seadmega, mis võimaldab huvilistel jälgida võistlust ka näiteks oma telefonist, telekast, arvutist vms. Rada kulgeb Haanja maratoni rajal. Seda ca 40 km pikkust ringi läbitakse viis korda, 4.-5. veebruaril. Võitjat ootame finišisse pühapäeva õhtuks.

Korraldajatena palume võimalusel sellel nädalavahetusel Haanja maratoni raja ääres asuvates kodudes koerad kinni hoida. Samuti starti vaatama tulles võimalusel oma lemmikloom koju jätta või siis hoida oma lemmikud kaugemal, et võistluskoerad saaksid sel korral keskenduda võistlusele. Autojuhtidel tuleb arvestada ajutiste liikluspäirangutega kohtades, kus Haanja maratoni rada ristub sõiduteedega.

Täpne GPS jälgimise link on leitav enne võistlust nii võistluse enda kui ka MTU Rõuge Veokoerte Klubi Facebooki lehel. Sellel samal lingil saab olema ka raja kaart.

Kõigil kohalikel väekatel palume aga sannas käies aktiivselt lausuda lumeloitse, et aidata kaasa võistluse toimumisele.

Trehvämi Talvõitii!

Kui teil on võistlusega seoses küsimusi, siis saab need esitada telefonil 5830 9888

Johanna Laak
Võistluse korraldaja

Karula-Pähni seenefestival esitleb: „Rege rauta suvel, seenekorvi punu talvel“

RMK Pähni külastuskeskuses pühapäeval, 19. veebruaril kell 10-15 (või kuni tööd jätkub)

Männipirrust korvi meisterdamist juhendab Enno Vissel Sadramõtsa külast.

NB! Pirrupuu valimine, langetamine ning pakkude järkamine reedel, 3. veebruaril kell 14 Pähni metsas

Õpituba on tasuta
Osalejate arv on piiratud, palume kindlasti registreeruda hiljemalt 17. veebruariks telefonil 5691 0529 või kirjalikult info.pahni@rmk.ee. Samast saab ka lisainfot.

Foto: Grethe Rõõm

Esmane õigusnõustamine kui õigusabi tulemüür

Lubage esimese ja viimase sõnumina käesolevas kirjatükis toonitada telefoninumbrit 5385 0005! See number avab ukse tasuta õigustoele sügava, keskmise või raske puudega inimestele üle Eesti. Jagage seda neile, kes sihtgrupp kuuluvad ja õigusinfot vajavad!

2022. aasta kevadel astus Justiitsministeeriumi poolt toetatud ja erivajadustega inimestele mõeldud õigusteenuse uude, mõnevõrra ümberdisainitud koostööperioodi.

Õigusabi vs õigusnõustamine

Tervikpilt riigipoolsest õigusabiga toetamisest koosneb kahest osast, milleks on esmane õigusnõustamine ja riigi õigusabi. Erivajadusega isik saab õigusteenuse pöörduda esmaselt õigusnõustamisele või taotleda riigi õigusabi.

Riigi õigusabi vajab inimene eelkõige kohtuasjades. Riigi õigusabi saamiseks on vaja ka erivajadusega isikul esitada kohtule taotlus ja majandusliku seisundi teatis. Sihtgrupiks on inimesed, kes oma majandusliku seisutõttu ei suuda õigusteenuse eest tasuda. Samas ei pruugi õigusabi olla tasuta – hüvitamise kohustuse otustab kohus.

Esmane õigusnõustamine on kavandatud olema õigusabi tulemüür – st õigusinfo saamiseks esmaselt ja kõige kiiremaks viisiks. Puudega inimesel on võimalus pöörduda spetsiaalselt neile mõeldud tasuta teenusele Õigusteenuste Büroo Sihtasutusse (ÕTB), kellel on olemas aastatepikkune erivajadustega inimeste abistamise kogemus üle Eesti. Koroonaaastad on õigusteenuse kliendile lähemale nihutanud sel moel, et päris suur hulk abivajajaid soovivad juristiga konsulteerida veebi vahendusel. Kaugkohtumised võimaldavad tööd planeerida piirkondlikku nõustamisepäeva ootamata, kõikidel helistajatel on võrdne võimalus järjekorda saada ja ajakriitilised probleemid saavad kenasti hallatud. Oluline on, et puudega inimeste õigusnõustamise info oleks eri piirkondades pidevalt nähtav!

Õnge ulatamine

Kevad 2022 tõi muutusi ka õigusteenuse korraldusse. Justiitsministri määrus seab esmasandide õigusnõustamisele kohtus esindamise ja kohtudokumentide koostamise piirangu. ÕTB jurist saab puuetega inimeste õigusteenusele asjakohase „diagnoosi“ panna ning sättida tegevusplaani, samuti selgitada kohtupaberid, teavitada riigi õigusabist, abistada ametiasutustega suhtlemisel ja asjaajamisel. ÕTB õigusabi on aastate vältel olnud pigem „õnge ulatamine“. Teeme klientidega koostööd ja klient on kaasatud vajalikesse tegevustesse. Esmasandide õigusabi võimalust peab jätkuma võimalikult paljudele ja mugavusteenuse see olla ei saa. Meie kliendid

on toredad ja tänulikud õigusabi võimaluse üle. Esmakordsel helistamisel vahel kaheldakse, kas ollakse õiges kohas. Küsija suu pihta ei lööda ja kui ÕTB isegi õige koht ei ole, siis püüame välja selgitada õige teotsa. Peamine teenusele jõudmise takistus paistab olema ÕTB telefoninumbri mitteteadmised või unustamine.

Lisaks õigusnõustamisele korraldab ÕTB koostöös piirkondlike puuetega inimeste kodade õigusinfo teabetunde ja -päevi erivajadustega inimestele olulistes õigusvaldkondades, näiteks kinkimise ja testamendi teemal.

Uued õigusteenused

22 aastat ühiskonna riskirühmadele õigusabi kogemust ja viis aastat erivajadustega isikute õigusnõustamist on ÕTB juristide töölaual toonud kõik inimese elukaare õigusteenused. Kui enne COVID-19 juhtis õigusteenuste pingerida ülekaalukalt perekonnaõigus (clatis) lapsele, hooldusõigus, eestkoste), siis viimasel paaril aastal on pearsajade kõrval kasvanud võlasuhete osakaal (erinevad lepingud, eluasemega seotud probleemid, töösuhetud), samuti sotsiaaltoetuste ja -teenuste küsimused. Lisaks tõusetuvad konfliktid korteriühistutes, vajatakse infot pärimisteedes. Esineb ka liigse usaldamise juhtumeid; siinkohal tasub üle mainida, et telefonivestluseid ja suuliseid kokkuleppeid ei tasu tõsiselt võtta. Kurvastavad pettuste ohvriks langemise ja erivajaduse ärakasutamise juhtumid, nt autoostu tehingusse või osahõngu juhatare liikmeks meelitamine, rahapettused jms. Kindlasti oleks mitmed ebamugavad olukorrad jäänud olemata, kui õigusabiteenus info oleks oigel hetkel kättesaadav.

LISAKS: EPIKoda koostöös Õigusteenuste Büroo Sihtasutusega (ÕTB) pakub õigusnõustamise teenust keskmise, raske või sügava puudega inimestele. Erivajadusega isiku õigusküsimuste lahendamiseks võivad sihtgrupi esindajatenähtamistele pöörduda ka hooldajad või pereliikmed. Teenuse eesmärgiks on tagada erivajadustega isikutele õigusnõustamine ja abistamine igapäevasel ametiasutustega suhtlemisel ning asjaajamisel.

Õigusnõustamiseks on vajalik eelregistreerimine telefonil 5385 0005 E-N kell 10–16. Lisainfo Eesti Puuetega Inimeste Koja kodulehelt: www.epikoda.ee/oigusnoustamine

Hille Raud
ÕTB juhataja

KOHALIKULT KOHALIKULE

Rõuge valla ettevõtte TSR Ehitus OÜ teostab vee- ja kanalisatsioonitrasside ehitust ning septikute ja biopuhastite paigaldust. Ehitame majasisesid torustikke, soojustame vundamente koos hüdroisolatsiooni paigaldusega.

Koduleht: www.tsrehitus.com, kontakt: tanel.tsr@gmail.com, 5302 5570

Haanja võõrustab veebruaris laskesuusatamise IBU juunioride karikasarja etappi

Sel talvel, 8.–11. veebruarini peetakse Haanja Puhke- ja Spordikeskuses IBU juunioride karikasarja kolmas etapp, kus astuvad võistlustulle maailma parimad juunioride vanuseklassi laskesuusatajad, nende seas ka Eesti koondis.

Kuna tegemist on esimese rahvusvahelise laskesuusatamise võistlusega Haanjas, siis on võistluskeskus pidanud mitmeid uuendusi läbi viima. „Haanja Puhke- ja Spordikeskuses on valminud lasketiiru tagumine kaitsesein ning korrasramisel on lasketiiru elektrisüsteem. Jõudsalt edeneb ka tehislume tootmine,“ ütles korralduskomitee

esimees Juri Gotmans.

Haanjas on starti oodata ligi 250 sportlast 26 rahvuskoondisest. Eesti noorte- ja juunioride koondise liikmed on sel hooajal IBU juunioride karikasarjas juba mitmeid häid kohti noppinud. Kui Martelli etapil tulid nii Tuudor Palm kui Markus Rene Epner 7. kohale, siis Oberilliachis sai Jakob Kulbin kaela kuldmedali. Haanjas on Eesti sportlastele nii noormeeste kui neidude arvestuses seitse stardikohta.

IBU juunioride karikasarja võistlus on suursündmus kogu piirkonna jaoks. „Võistlus clavdab otseselt Võrumaa majandustegevust,

sest koondised ööbivad nädala jooksul erinevates Võrumaa ja Võru linna majutusasutustes. Pealtvaatajad saavad tulevase laskesuusatamise tippe jälgida tasuta,“ ütles Gotmans. Ta lisas, et IBU juunioride karikasarja võistluse korraldamine on vajalik etapp võistluskeskusele B-litsentsi taotlemiseks, mis võimaldaks ka edaspidi rahvusvahelisi võistluseid läbi viia.

Haanja etapi kolmel võistluspäeval on kavas kaks sprindisõitu ja teatesõit. Võistlus on kõigile pealtvaatajatele tasuta.

Greta Külvet

Metsavenna talu meiereis on projekti toel kasutusel moderne vaskkatel

Metsavenna talu meiereis seadistati möödunud aasta keskel moderne 1000-liitrine vaskkatel. Võimsa katla kasutuselevõtt andis meiereile arengumüsu, mis lubab senisest suuremas mahus toota. Meiereisse vajaliku tehnika ostmist on toetanud Võrumaa Partnerluskogu läbi Leader-meetme.

Metsavenna talu peremees Meelis Mõttus rõõmustab uut katla üle: „Selle katla spetsialiteet on küll kõvad juustud, aga samavõrra hästi saab sellega ka näiteks kohupiima teha,“ tutvustas ta.

Meierei toodang on peremehe sõnul täielikult mahes. See tähendab, et juustutootmisel kasutatakse oma talu cesti punast tõugu lehmade piima, kes söövad mürgi- ja sünteetiliste väetiste vabalt kasvatatud sööta. Talu laudas lüpstakse kahe robotiga 150 lehma.

„Me valisime suuna, et teeme ise oma talu piimast tooteid – anname ise lisandväärtuse. See tähendab üha katsetamist ja tootearendust,“ märgib Mõttus.

Tootearendus on peremehe sõnul trikkas ja nõuab oskust arvesse võtta võimalikult palju faktoreid. Praegu näiteks tegeldakse sellega, et saaks välja saata esimese partii kandilisi raklette. „Tegime seni raklette ümmarguste vormidega, nagu mujalgi maailmas tehakse. Siis vaatasime, et rakletimasinad, need, millega inimesed kodus juustu söömiseks sulatavad, on tehtud kandilise juustu jaoks. Nüüd katsetamegi. See tähendab, et tuleb arvestada kõigega: alates sellest, et kuidas pressid omavahel kokku sobivad ja lõpetades sellega, et kuidas juust keldrisse mahub,“ jutustab Mõttus.

Sõir on kõige popim toode

Osa Metsavenna talus toodetavast piimast, 1400 liitrit nädalas, läheb koolipiimaks. Metsavenna talu varustab sellega Võrumaa kooli ja 15 Tartu kooli. Ülejäänud piimast tehakse juustu.

Metsavenna talu peremees Meelis Mõttus unistab sellest, et nende talu pakutav piim jõuaks rohkematesse koolidesse. Praegu saavad seda Võrumaa koolid ja 15 Tartu kooli. Foto: Grethe Rõõm

Kõige popimad Metsavenna meierei tooted on Mõttuse sõnul sõir, praajuust ja tuhatriibuga juust. „Alustasime juustutootmisega 2017. aastal ja kõik me juustud on sündinud kõige chedamali katse-eksituse meetodil. Muidugi läks omajagu aia taha, aga kui miski tuleb lõpuks välja nii, nagu oleme unistanud, on hea tunne,“ jutustab Mõttus. „Oma rumalusest tehtud ämbritesse oleme omajagu astunud, meil siin loomapargi loomad on ikka palju metsa läinud juustu saanud,“ naerab peremees, lisades, et juustuteo nippidega on sama nagu eestlaste seenekohtadega – neid ei reeda keegi.

Populaarseima toote, sõira tegemise kergendamiseks taotleti tuge Võrumaa Partnerluskogust. Peremehe sõnul on sealt oma ettevõtmistele toetuse taotlemine lihtne. „Partnerluskogust on kogu

aeg tugi olemas, tuleb ainult küsida,“ kiidab ta. Oma plaani peab kõigepealt ise läbi mõtlema, korraldada ja kiirustamata. Panema paberile kõik, mida vähegi oskad välja tuua.

„Sellest on palju abi, kui seejärel taotlus koos läbi vaadata. Nad seal Partnerluskogus oskavad küsida nii, et hakkad mõtlema ka kõige selle peale, millest alguses mõelda ei osanud.“

Kuigi meiereis saab uus katel peagi tööle, on arendusprojekte, millega tööd edasi teha, Mõttuse sõnul omajagu. „Koolipiimaringide laiendamise osas töötame pidevalt, ostime piima vedamiseks vajaliku elektriauto. Praegune kõige pakilisem projekt aga on võimas akupank, millega vajadusel farm töös hoida. Praktiline vajadus määrab ära, millega tegelda,“ märgib ta.

Võrumaa Partnerluskogu

LEADER
EESTI

Võrumaa Partnerluskogu

Võrumaa Partnerluskogu

AJALOOST

Taani vabatahtlike mälestusmärk Rõuges, III osa

Rindel

Hommikul ei olnud Taani vabatahtlikel äratussignaali vaja, sest lahingumüra 15 kilomeetri kaugusel äratas nad. Linnas liikusid Eesti sõjaväelased erinevate riikide sinelites, sest Eesti sõjaväel ei olnud veel oma ja ühesugust vormiriietust. Rohkesti toodi haavatuid, mis jättis süngevõitu mulje. Siiski oli ka naljakat. Võru nimi raudteejaama hoonel ja kohati mujal oli veel venekelne ja slaavi tähtedega BEPPO, mis loetuna ladina tähtedega tähendas taani keeles midagi ebatsensuurset. Selle kulul tehti nalja.

Pärast lõunat kutsuti kapten Borgelin II diviisi staapi. Kohe andis ta signalistidele käsu mängida sõjasignaali, mida oli mängitud viimast korda 1864. aastal Preis-Taani sõja ajal ja mida rahuajal õppisid signalistid osade kaupa. Korraga terve loo mängimine oli keelatud. Staabis andis adjutant kapten Johanson edasi korralduse lahingusse minekuks. Kui Borgelin jõudis Kandle juurde, oli kompanii lahingurakmeis üles rivistatud. Ülemleitnant Bayer raporteeris, et 12 ohvitseri, 12 allohvitseri ja 189 sõdurit on kohal. Ülem Borgelin pidas lühikese kõne ja ratsutas käskjalaga ees minema, kompanii Bayeri juhtimisel tuli juhataatud teed mööda järele. Teekond kulges läbi vaheldusrikka ja ilusa maastiku, kuigi lehtpuud olid veel raagus.

Taani kompanii pidi välja vahetama Eesti pataljooni. Borgelin tegi Eesti kapteniga kontrollkäigu kogu selles rindelõigus. Vahepeal oli ülejäänud kompanii kohale jõudnud ja oli saanud õhku. 200 taanlast pidid kaitsema seitsme kilomeetri pikkust lõiku. Sellel oli kaheksa toetuspunkti. „Staabiks“ oli väike ühetoaline majake, kus oli ölekubu magamiseks ning laud ja tool.

Borgelin heitis ölekubule magama. uni oli olukorrast tingitud ärev. Ta nägi unes, et punaväelased lähenevad taanlaste rindelõigule suurte kahuritega. Siis käis tugev pommiplahvatus ja ta ärkas. Käskjal Holstein oli õhtul heitnud lauale magama ja sealt öösel põrandale kukkunud, mis oligi unenäo plahvatuse põhjus. Borgelin tundis, et enam magada ei saa, ja jättis ölekubu Holsteinile. Ise istus laua taha ja valmistus küünlatule valgel hommiks lahingutegevuseks.

Taanis anti instruksioon süsteemis: vaenlane, maastik, enda seisukord ja ülesanne. Nüüd oli vaenlase ainus selge tunnus vene keeles rääkimine, sest vormi järgi oli raske venelastel ja eestlastel vahet teha. Kaardi järgi oli kahe rindejoone vahel ida-lääne suunaline org ning selle põhjakaldal taanlasted, lõunakaldal venelased. Taanis oldi harjutud, et asuti ühe või mitme reaga pideval liini, ees okstraadist tõke, taga tugev reserv. Siin ei olnud nii. Olulisim, et taga polnud mingit reservi.

Oma komandopunkti ristas Borgelin varukompaniiks, kuigi selles oli ainult kaks kornetit – Steffenson ja Theilmann; kaks eesti telefonisti, kes ajasid selga Taani sõduri vormi ja jäid lõpuni taanlastega, ning käskjal Holstein. Hommikul nägi Borgelin ees laiuvat maastikku. Oli just aeg, kui lehtpuudel hakkasid lehepungad puhkema. Omad ja vaenlased olid vastaspoolele nähtamatud, hästi peidetud. Ainult orus maad kündev talumees tundus kummaline.

Borgelin tegi kontrollkäigu laskepunktides. Andis parooli Rød Grød, mida suudavad õigesti (roji groji) häälendada ainult taanlasted. Taani keeles jäävad mõned häälikud nagu kurku kinni. Täendus oli

sõnadel lihtsalt „punane kissell“. Ilmus eestlaste kahemeheline patrull, saadetud paremalt tiival I pataljoni 1. kompanii ülema kapten Granti poolt. Seega oli side loodud. Kontrollkäigul oli märgata, et vabatahtlike meeleolu oli usna ülev, räägiti väljamõeldud lugusid, mis olevat öösel toimunud.

Möödusid suhteliselt rahulikud päevad. Kui keegi taanlaste tulepunktide vahel liikus, anti punaste poolt püssi- ja kuulipildujatuld, kuid õnneks ei tabatud kedagi. Siis aga tulid lasud hoopis selja tagant, kus ei tohtinuks vaenlasi olla. Luurekäigul selgus, et kuuldud said tulla ainult ühest kohast – üksikust talumajast. Kui kündja oli orus, siis tagantpoolt tulistamist ei olnud. Lõpuks selgus, et majas elasid ainult vanaeit ja meheks riietunud ilus blond paarikümneaastane tüdruk. Keelebarjääri tõttu otseselt suhelda ei olnud võimalik, kasutati teisi suhtlemisvahendeid. Lõpuks küpsitas tüdruk suure koogi, tegi selle pooleks, andis ühe poole Borgelinile ja söi ise teise poole. Rahuleping oli sõlmitud, lõppes küündmine, millega anti punastele teada Eesti poole positsioonidest, ja lõppesid lasud tagantpoolt.

Taanlaste asusid Rõugest kagus, Meelu (Möölu) ja Plaksi (või Pressi) vahel. Rinne seisis paigal. Kardeti, et venelased saavad teada, et taanlastel on nii vähe, ja võivad ootamatu rünnakuga rinde läbi murda. Et taanlastel on vastas, seda venelased teadsid, kuid pidasid nende arvu tegelikust palju suuremaks. Et meeste vähesust mitte reeta, otsustas kompaniülema teha üllatuskäigu vaenlase positsioonidele. Kümne-konnaliikmelised salgad, igal kaasas kergetuulipilduja, liikusid ööpimeduses vaikselt venelaste positsioonidele ette ja avasid ägeda tule. Osa venelasi põgenes. Taanlastel said selgema ülevaate nende asupaikadest. Kaasa saadi tuua ainult üks vang – närudes ja nälgitud noor mees, kellele anti enne süüa ja kohvi, siis asuti ülekulamisele. Kaks taanlast, Rasmussen ja Claussen, oskasid vene keelt, teine nendest oli elanud Tartus. Vang rääkis kõik puhtsüdamlikult ära, kuid ta ei teadnud midagi sellist, mida Eesti poolel juba ei teatud. Kommunismist ei teadnud ta midagi. Taanlastest said kuus meest haavata, neist kapral Vigo Rasmussen käest ja pidi minema Võrru haiglas.

Peagi olid sõdurid habetunud, parkunud nägudega, poriste riietega, peas ümmargune Inglise kiiver. Kodumaa Taani oli nende kujutlustes kiiresti kaugele jäänud. Neil polnud enam nime, oli number. Kuna paljudel taanlastel on sama perekonnanimi, siis oli võetud sõjaväes nime asemel kasutusele number, et neil vahet teha. Eeslinnist tagapool oli kahuriväelaste kapten Martenseni, kornet Klingermanni ja kapral Breumi „alluvuses“ kaks supikatelt. Toit toodi mööda varjatud radu laskepesadesse, supikatelde juures anti kätte (supi toojate kaudu) ka kirjad ja ajalehed. Kompaniil oli oma arst dr Lundberg, ja velsker. Vist kõik väcosa tähtsamad isikud said sõduritelt hüüdnimed, näiteks Borgelin oli Röövlpealik, Kipper või Väike Kurat.

Sõjas on sageli midagi müstilist. Taanlaste kompaniis oli kaks meest, kes teadsid juba enne rindele jõudmist, et nad langevad esimeses lahingus. Üks neist oli väheldane kõhn kontoriametnik, kelle välimus (juuksetutt otsaces, käte hoidmine) tuletas meelde suurt väejuhti Napoleni, seda küll tahtmatult. Sõjameheliku hoiakut tal ei olnud, talle pandi hüüdnimeks Napoleon. Teine oli

pikk kõhn blond poiss Jüütimaalt, kes oli olnud postikutsar. Õnnetu armastus oli mõjunud talle nii raskelt, et noormees igatses kodukandist ära. Selle võimaluse leidis ta just vabatahtlikuks hakkamisega. Oli kogu aeg nukker, süng, olekuga. Tema sai hüüdnimeks Pessimist.

Kui Borgelin laskis habet ajada, algas esimene lahing. Habemeajamine jäi pooleli. Venelaste umbes sajameheline salk kuulipildujaga tuli paarisaja meetri kaugusele. Enne seda oli venelaste kahurituli purustanud taanlaste sidekaabli. Venelaste rünnak löödi tagasi sest leitnant Arildskov jõudis oma salga ja kolme Madseniga vaenlase küljele ning sundis nad risttulega taganema. Venelased viisid oma laibad kaasa. Siis selgus, et Pessimist oli kohe alguses saanud kuuli otsaette, just sinna, kuhu ta oli korduvalt näidanud. Napoleon oli lahingu alguses visanud kiivri peast, hүүdes: „Suren niikuinii, mis kasu sellest kiivrist!“ Kuul oli tulnud just sinna, kus kiiver oleks kaitsnud. Tema langemist teised ei näinud. Need kaks, kes olid veendunud, et langevad esimeses lahingus, langesid tõepoolest. Ja ainult need kaks! Mõned teised said kergelt haavata.

Supikatlad olid kompanii komandopunkti kilomeetri kaugusel tagapool. Kord tuli sealt suitsu- ja sammas otse üles – venelaste kahurid alusid selle pommitamist. Kui ülem kohale jõudis, selgus, et üks katel oli saanud tabamuse, teise olid köögimehed vedanud kaugemale. Toiduained ja tubakas olid laiali loodud, mehed aga terved. Insener Holm parandas katla.

Tol ajal ei tundnud venelased ja eestlased kergetuulipildujaid. Neil oli kasutusel raskekuulipilduja Maksim. Taani kindral Madsen oli konstrueerinud kergetuulipilduja, mille nimeks sai Madsen. Taanlastel oli neid kaasas 24 ja need olid suureks abiks pika rindelõigu hoidmisel ja kaitsmisel.

Rindel järgnes suhteliselt vaikne periood. Taanlastel teid luureretki ja olid teadlikud vaenlase kõigist tulepunktidest, kuulipildujatest ja kahurite asukohtadest. Aga need luureretked nõudsid kahe sõduri elu – reamees Hans Christian Jensen langes luurel ja reamees Louis Hansen suri haiglas haava tõttu. Luurekäigud tuli lõpetada. Kord kontrollkäigul sattus Borgelin ekslikult omade tulistamise objektiks. Ta hüppas kohe kraavi ning et anda omadele märku, tõstis nuia otsas üles oma mütsi. See lasti auklikuks. Siis tõstis särki See sai ka auke, kuid nüüd taipasid tulistajad olukorda. Ebausu järgi on kuulidest läbitud esemetel kaitsvad omadused, igatahes Borgelin ei saanud hiljem isegi haavata.

24. mail olid sakslased vallutanud Riia ja 25. mail eestlased Pihkva. Olukord rindel hakkas muutuma. Ühel õhtul algas taanlaste luuregrupil lahing, appi saadeti kogu kompanii. Väeliinide vahemaa oli paar kilomeetrit, see ületati ja venelased löödi hommikuks minema. Nende kaevikutesse asusid taanlasted. Lahinguväljale jäi venelastest laipu. Taani sõdurite meeleolu oli ülev, nad oleks tahtnud edasi tungida.

Päeval tuli paremalt poolt kapten Grant ja andis edasi diviisiülema käsu järgnevak. Kuna kaardid olid venekelssed, siis taanlasted ei taibanud kohanimedest midagi. Kapten Grant oskas vene ja saksa keelt ning selgitas. Vasakpoolse naabrina side puudus.

Jätub.

Voldemar Kiinoja
Krabi küla clanik

Rõuge vald 1914–1920, X osa

24. jaanuaril on Rõuge valla-volikogu istungil arutusele meie vallas asuvate punamonumentide saatus. Neid on meie vallas 11, lühiülevaate nendest ja nende saatus-est teen ajalehe järgmises numbris.

Jätame seks korraks Vabadussõja sündmused pausile ja tuleme tagasi sündmuste juurde, mis toimusid Saksa okupatsiooni ajal 1918. aastal. Kirjutis on ajendatud sellest, et Jaani-Peebu kalmistul asuva monumenti juurde on väidetavalt maetud Eesti rahva reeturite, vendade Oskar ja Fridrich Leegenite ning nende käsuallaste säilmed. Tegu on muidugi 50-ndatel loodud müüdigiga, sest vennad Leegenid poodi üles Võru vanglas, nende kamraadid lasti maha Võru lähedal Konnametsas ja sinna nad kõik nimeta haudadesse ka maeti. Kaitseministeeriumi juurde loodud punamonumentide komisjon otsustas selle monumenti säilitada ja ülejäänud 10 likvideerida. Mina ei saa sellega kuidagi nõustuda, sest see on nende meeste kümnete ohvrite mälestuse mõnitamine, kes suures osas on maetud nimeta haudadesse. Kui volikogu on minuga ühel arvamusel, aga Kaitseministeerium seda ei aktsepteeri, siis olen nõus selle monumenti eemaldama oma kulu ja kirjadega. Allpool meeldetuletus nendest sündmustest.

24. veebruaril 105 aastat tagasi kuulutas rahva valitud Maapäeva vanematekogu Eesti iseseisvaks vabariigiks. Maal viibis aga 100 000-liikmeline Vene sõjavägi, kellele toetudes olid bolševikud talvel võimu haaranud, ja seda ennenagematu vägivallaga. Juba neljandat aastat lõomav maailmasõda oli Eesti piiridesse jõudnud. 19. veebruaril alustasid sakslased uut pealetungi. Muhu väinadest Ukraina steppideni ulatuv idarinne hakkas raudrullina veerema ja moraalselt laostunud Vene armee ei suutnud seda peatada. Just selline olukord sundis eesti rahva juhte ajaloolist otsust tegema: Venemaa alla me ei või jääda, Saksamaa alla me ei taha saada – loome siis oma Eesti riigi!

Sakslased tungisid Eestisse Lätist ja sügisel vallutatud Eesti saarestikust. Nüüd meenusid bolševikele Eesti rahvusväeosad, kelle nad olid talve jooksul peaaegu lammutanud. 1. Eesti polgu ülem Ernst Pödder Haapsalus sai Tallinnast käsu: takistada sakslaste maabumist! Pödder saatis pilkava vastuse: teie korralduse kohaselt ei saa ma kedagi lahingusse ajada, seda otsustab sõdurite komitee. Eesti sõdurid kukutasid samal ajal bolševike võimu Haapsalus, vangistasid ninamehed ja võtsid relvad Vene väeosalt. Sakslased jõudsid Haapsallu 21. veebruaril. Koostati leping eestlaste erapooletuse kohta Saksa-Vene sõjas. Sakslased jätkasid edasitungi ja jõudsid 25. veebruaril Tallinna. Saksa väed vallutasid Eesti ja alles nüüd said sakslased teada, et viibivad vast sündinud Eesti riigi, mitte Venemaa pinnal. Eesti valitsus kutsus rahvast üles säilitama erapooletust ja sakslasi Eesti riigisse mõistvalt suhtuma. Algul näis koostöö laabuvat. Sakslased kihutasid Vene armee Narva ja Pihkva taha ja tegid Brestis Venemaa rahu. Saksa Põhjaskorpuse ülem von Seckendorff nimetas maailmasõja käigus loodud Eesti üksused uhkelt Eesti sõjaväeks ning nägi nende rolli sise- ja piirikaitsele. Eesti valitsus ülendas kolm kõrgemat ohvitseri kindralmajoriks – Ernst Pödderi, Aleksander Tõnissoni ja Andres Larka. Diviisiülem Johan Laidoner oli läinud Arhangelskis maabunud inglaste juurde Venemaa jäänud Eesti sõjaväelasi koon-dama.

Eesti-Saksa suhted olid pinnuks silmas baltisakslastele, kel varem oli olnud juhtiv roll Eesti ja Läti majanduses ja poliitikas. Nad lootsid selle taastada maale saabunud suguvendade abil. Karuteene olid oma rahvale teinud ka Eesti bolševikud, kes Saksa pealungi ajal kuulutasid baltisakslased lindpriiks (ka naised 20. eluaastast) ja küüditasid nad 22. veebruaril Siberisse. Sellest pääsenud püüdsid võõrastele tõestada, et kogu eesti rahvas on Saksamaale ja tsivilisatsioonile ohtlik. Sellega on selatav Saksa sõjaväelaste karmus maale tulles inimeste vastu, kes tabati mõisast või võõrast hoonest. Tihti lasti nad maha kohapeal välikohtu otsusega.

Võrru jõudsid Saksa väed 24. veebruaril hommikul, mil Eesti kuulutati Tallinnas iseseisvaks. Käis tänavalahing Võru Omakaitse ja punakaardi vahel. Punased põgenesid, komissar Lina viis kaasa reetaie hobenõusid ja Kondratjev 400 000 rubla linnakassast. Teised ninamehed tabati: täitevkomitee esimees Friedrich Leegen, tribunali esimees Oskar Leegen, punakaardi organiseerijad Arnold Leeder, Oskar Turb, Kristjan Kalmus, tribunali sekretärid Emma Peterson ja Helmi Piigli. Neid süüdistati võimu haaramises, elanike terroriseerimises ja riisumises.

Oskar Leegen, äsjane otsustaja inimese elu ja surma üle, käitus Saksa sõjakohtu ees nagu tabatud vargapoiss: kahetses, mangus, palus andeks. Isegi naised olid mehisemad. Lellepoeg Friedrich võttis teise taktika: kuulutas end Nõukogude Vene kodanikuks ja nõudis pääsu suurele kodumaaale (J. S. Panus, „Sõja ja revolutsiooni keerises“, Võru 1933). Friedrich ja Oskar Leegen mõisteti surma poomise ning Kalmus, Turb ja Seeder mahalaskmise läbi. Surmaotsus tehti ka Võru punakaardi ülemale Voldemar Leegenile, kes viibis varem tehtud audentaadi tõttu haiglas, kuid selle täideviimine lükati edasi. Aga mais vabanen ta juba väiksema karistuse saajatega ning liitus taas kommunistidega.

Kõrgemaks kohalikuks võimuks said Saksa sõjaväelastest komandandid. Võru komandandiks kinnitati major von Arnim. Linnapeaks määrati Võru advokaat Beick, ta asendati aga varsti apteeker Kestneriga. Maakonnavalitsus, mille bolševikud olid laiali saatnud, kutsuti taas ametisse: J. Grünberg, R. Gabrel ja N. Päts. Neile lisaks määrati mõisnikud von Loewen Väimelast, von Samson Kõrgepalust ja Krabi mõisa eestlastest omanik B. Hammer. Võim nihkus üha enam mõisnike kätte ja eestlased lahkusid protestiks valitsusest. Kummalisel kombel polnud sakslastel ühist vaadet Eesti tuleviku. Oli kolm erinevat seisukohta:

1. Baltimaad on ajalooline tervik saksa kultuuriga ja tuleb liita Saksamaaga.

2. Venemaa elulisi huve ei tohi kahjustada: Riia ja Tallinna kubermang jäägu Venemaa, aga Leedu ja Kuramaa saavad Saksamaale.

3. Balti pärisrahvad on paraku ärganud ja Saksa poliitika huvides on head suhted Eesti ja Läti rahvusriigiga, sest neist sõltub ka baltisaksluse tulevik (E. Laaman, „Eesti iseseisvuse sünd“, Tartu 1936-1938).

Viimase mõtte pooldajaid oli kõige vähem, aga seda esindas kuulus mõisnikust filosoof Hermann von Keyserling ja selle toetajaid oli ka Berliinis. Baltisakslaste enamuse survele tootlesid okupatsioonivõimud, et loodaks Balti hertsogiriik, mis astuks personaaluniooni Saksa keisriga. Kuid sellele pidi hankima ka eestlaste ja lätlaste toetuse. Eesti poliitikud selgitasid rahvale, et see oleks oma riigi mahamüümine. Vastuabinõuna vangistati peaminister Konstantin Päts ja saadeti laiali Eesti sõjavägi. Kuid 10. aprillil Riiga kokku kutsutud koosolekul luges Antsla vallavanem Peeter Koemets ette protestikirja, milles kinnitati vastust Eesti riigile. Lõplahendus tuli sakslastel paraku edasi lükata.

Mati Kuklane
Rõuge valla volikogu esimees

Eesti Vabariik 105

RÕUGE VALLA 2022. AASTA TUNNUSTUSED
JA AASTAPÄEVATERVITUSED

antakse üle Eestimaa tipus, Suurel Munamäel

Vaata videot reedel, 24. veebruaril valla kodulehel ja sotsiaalmeedias!

MÕNISTE RAHVAMAJA

KULTUURIKOHTUMISED:
LOODUS, MINA ja MUUSIKA

GEORG AHER
Mõniste Kooli Muusikapesa
õpilased ja õpetajad

Mõniste Rahvamajas
algusega 17:00

30. jaanuaril EESTI
20. veebruaril AAFRIKA
27. märtsil KESK- ja LÕUNA-AMEERIKA

Sissepääs 2 eur. lastele tasuta!

Misso Rahvamaja

Laupäeval
4. veebruaril
kell 11.00

Keraamika

Misso Rahvamajas ÕPITUBA

* teeme ise endale meeldiva kingituse
* jõukohane nii lastele kui täiskasvanutele
Juhendab UGIS PUZULIS Lätimaalt.

Pane end kirja:
tel. 5343 0389 või
missorahvamaja@rouge.ee

Osalustasu 8 €

RÕUGE RAHVAMAJA

VANA BASKINI TEATER

9.02
19.00

Pilet 19/21

Mauno rollis
Lauri Liiv

AABITSA

Andrus Kivirähk

Lavastaja Andrus Vaarik

KUKK

Sõbrapäeva

kontsert-õhtusöök

14. veebruaril algusega 18.30

'Pullijärve kohvikus
'Riia mnt 7, Misso

Õhtule loob mõnusa meeleolu
imelise lauluhääle ja
kitarrimänguga 'Kirsika' Kuusik
(Võru)

HIND: 35€ / inimene
Laud-4-ile soodushinnaga 120€

EESTI VABARIIGI AASTAPÄEVA KONTSERT-AKTUS

Mõniste Rahvamajas
22.veebruaril kell 16:00

*Pidupäevale ootavad teid
Mõniste kooli, lasteaia,
Muusikapesa, rahvamaja
pisikesed ning suured*

Võimalusel palume toetada kultuurikorraldust annetusega!

#kultuurirõuged
FB: mehkkamaakultuur tel. 5117348/ 53327560

Misso Rahvamaja

Reedel
24. veebruaril 2023
kell 14.00
Misso Rahvamajas

Eesti Vabariik 105

Liana &
Ragnari kontsert

Põhjamaa

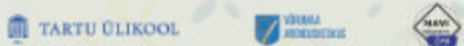
Pakume kohvi ja kringlit
pilet 8 eurot

Rohkem info: 5343 0389
missorahvamaja@rougevald.ee

TARTU ÜLIKOOI VÄÄRIKATE ÜLIKOOI VÕRUMAAL

2022/2023 kevadsemester

- 18.01** Vanalt noor ja noorelt vana.
Valter Parve, lektor
- 15.02** Inimene ja aeg: kriitilisi ajahetki
Eesti 20. sajandi ajaloo.
Aigi Rahi - Tamm, arhiivinduse professor
- 22.03** Keeletehnoloogia tugi võro keelele.
Sulev Iva lõunaäästi keele ja kultuuri lektor
- 19.04** Kuidas hübrüidsojas terveks jääda?
Kadri Ugur, Isejutt OÜ lektor

Loengud NAVI seltsimajas algavad kell 10:00
Huvilistele on korraldatud bussitransport Võru kesklinnast.
Buss väljub Muusikakooli juurest, Võru linnast kell 9:30
ja tagasi NAVI seltsimaja juurest kell 11:45

Info: Ülle tel 513 5043

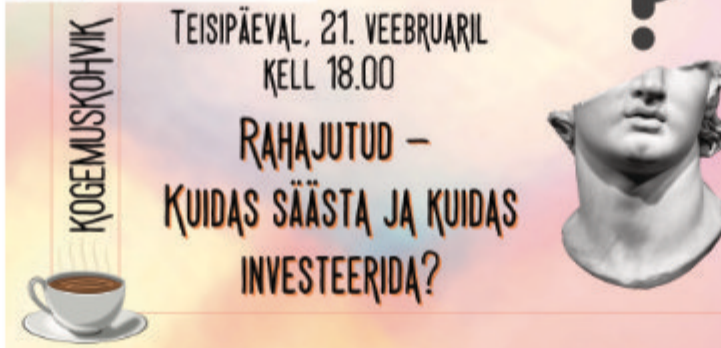
Kohtumiseni Väärivate Ülikoolis Võrumaal!

TEISIPÄEVAL, 21. VEEBRIARIL
KELL 18.00

RAHAJUTUD – KUIDAS SÄÄSTA JA KUIDAS INVESTEERIDA?

KOGEMUSKOHVIK

RÕUGE RAHVAMAJA

Mälumäng

Talvised kohtumised kaks korda kuus
teisipäeviti kell 19.00:

31. jaanuaril
14. veebruaril
28. veebruaril
14. märtsil

Trehvämi
Rõugõn!

Meie ajalehe toimetab postkastidesse Omniva ja see peab jõudma kõigisse vallas registreeritud postkastidesse (ka neisse, mille puhul on reklaamist loobutud) kahe tööpäeva jooksul pärast välja kuulutatud ilmumiskuupäeva. Kandeprobleemidest saab teavitada valla kommunikatsioonispetsialisti aadressil viivika.nagel@rougevald.ee.

TOIMETAJA: Viivika Nagel,
kommunikatsioonispetsialist
(viivika.nagel@rougevald.ee)
TIRAAZ: 2455, VALJAANDJA: Rõuge vallavalitsus,
Oõbikuoru tn 4, Rõuge alevik. Tel 5346 5809,
www.rougevald.ee
TEHNILINE TEOSTUS: Arman Projekt OÜ
(kalurileht1@gmail.com,
tel 5649 5252)

LOE DIGILEHTE: www.rougevald.ee/ajaleht
Väljaandjal ja toimetajal on õigus avaldamiseks
saadetud kirjutisi toimetada ja ühendada ning
teha valikuid materjali avaldamise osas. Oma
valla elanike ja ettevõtete reklaamide avaldamine
lehes on tasuta.

Järgmine vallaleht ilmub 23. veebruaril 2023,
materjale saab saata 8. veebruarini.

